

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 56 • nr. 11 • december 2020 • € 1,75 • www.sp.nl

PODIUMBEEST

PETER KWINT ZET
POPCENE IN SPOTLIGHTS

CAMPAGNE OP 1,5 M

AFREKENEN MET
ENERGIE-ARMOEDE

Arend van Dam

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Daniël de Jongh, Xander Topma

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Maurits Gemmink
Karen Veldkamp

Foto omslag
Maurits Gemmink

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen met
de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten NL86ZZZ403462460000. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Compact, maar uitgesproken

Van Raak over radicaal programma

6

Pop uit verdomhoekje

Kwint wil het tij keren

10

Coronaproof campagnevoeren

Veilig én effectief

14

Bibberen voor de rekening

Haagse strijd tegen energiearmoede

20

- 4 Actueel: Toeslagen-verhoren ontluisterend
- 24 Fotoreportage: Badeend eist Thaise democratie
- 28 LinksVoor: Lenka Pitřmanova hoeft zich niet te vervelen
- 29 Uitgelicht: 'Knuffeltunnel' biedt troost

17,18,19, 27 Nieuws

30 Prikbord

31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Kerst-actie

Janet had al advocaat kunnen zijn. Maar het liep anders. Sinds zij in het moeras van de toeslagenaffaire terecht is gekomen, staat haar leven al jaren stil. Ze moest gedwongen stoppen met haar studie en woont nu zelfs niet meer samen met haar eigen kind. Zo gaat de overheid in Nederland met mensen om.

Het verhaal van Janet staat niet op zichzelf. Duizenden ouders die slachtoffer zijn geworden van de Belastingdienst zijn in diepe ellende gestort. Nog steeds wachten heel veel ouders op hun compensatie. Het geld dat hen onterecht is afgepakt. Op ons aandringen hebben de ouders nu in ieder geval 750 euro gekregen voor de decembermaand, maar daarmee zijn we er nog lang niet. Dit jaar zouden vijfduizend gezinnen gecompenseerd worden, maar dat worden er slechts een paar honderd.

Dure consultancy-bureaus lopen intussen binnen. Deloitte haalde 2 miljoen binnen, KPMG 3 ton, Boston Consultancy Group 5,5 ton en Cap Gemini 2 ton. Echt schandalig.

De vraag blijft: hoe heeft dit kunnen gebeuren? Inmiddels is in de Tweede Kamer een parlementaire ondervragingscommissie gestart met het verhoren van de verantwoordelijke ambtenaren en politici die dit hebben laten gebeuren. De onderste steen moet boven, daar zal Renske Leijten vanuit de ondervragingscommissie zeker voor zorgen.

Om ervoor te zorgen dat de ouders en kinderen in ieder geval een beetje een fijne kerst tegemoet gaan, zijn we net als vorig jaar met de ouders een kerstactie gestart. Want hoe zwaar het voor deze gezinnen ook is, met kerst moeten de kinderen even de kans krijgen om hun zorgen te vergeten.

Gun jij deze gezinnen ook een mooie kerst en kun je zelf iets missen? Ga dan naar sp.nl/kerst en doneer.

Samen met de ouders staan we op voor een eerlijke overheid.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Enquêtezaal

‘Het kabinet
was meer bezig
met het beeld
dan met een
oplossing voor
de ouders’

TOESLAGENAFFAIRE

SCHAAMTE ONDER EDE

Het was pijnlijk om naar te kijken. Niet omdat de leden van de parlementaire ondervragingscommissie zulke gemene dingen vroegen – al waren ze zeker doortastend. De ondervragingen over de kinderopvangtoeslagen waren vooral pijnlijk omdat de ondervraagden er steeds weer omheen draaiden. Om die simpele, terechte vraag: waarom is dit jarenlang doorgegaan?

WIE HET LEED van de ouders en kinderen kent (zie bijvoorbeeld de Tribune van juli) wil antwoorden. Waarom werd er zo lang niets gedaan toen de heftige gevolgen bekend werden? Dat was de achterliggende vraag van deze parlementaire ondervraging, die twee weken duurde. Twee weken waarin vooral ambtenaren en verantwoordelijke politici onder ede moesten vertellen hoe dit heeft kunnen gebeuren. Onder ede, dat betekent: als je liegt ben je strafbaar.

Onvermogen

Op 26 november was de laatste verhoordag. De commissie bestaat uit acht leden, elk uit een andere partij. Met uiteraard onze eigen Renske Leijten namens de SP. De reconstructie op basis van de ondervraging wordt half december gepresenteerd.

Wie het een beetje volgde, zag toch vooral veel onvermogen. De bewindspersonen kozen mooie woorden: oud-staatssecretaris van Financiën Frans Weekers (VVD) en zijn opvolger en partijgenoot Eric Wiebes spraken over een 'een leemlaag', waar geen alarmsignalen doorheen kwamen, en het niet zien branden van een lont, 'van de bom die later ontplofte'. Het bloemrijk taalgebruik kon het onvermogen niet verhullen.

Idioot antwoord

Plaatsvervangende schaamte kreeg je als kijker bij de antwoorden van Wiebes toen hij door Leijten werd bevestigd over het informeren van de Tweede Kamer. Leijten toonde met gerichte vragen aan dat Wiebes de Kamer verkeerd heeft geïnformeerd. Vlak nadat hij destijds een rapport over de gevolgen voor ouders had gezien, en ook nog een notitie om excuses aan die ouders te maken, antwoordde hij aan de Kamer dat

'er niets van is gebleken dat er mensen zijn die onnodige schade hebben van het abrupt stopzetten en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag'.

'Ja dit is euh, dit heeft... dit heb ik echt te weinig bekeken en dit is gewoon een idioot antwoord,' stamelde Wiebes nu.

Jokken dus over beleid dat ouders jarenlang in bittere armoede stortte, met zodanig heftige gevolgen dat Slachtofferhulp deze mensen nu moet helpen.

Alarmbellen

Achteraf vond iedereen het allemaal heel erg. Maar er zouden te weinig alarmbellen zijn geweest. Leijten, die de afgelopen jaren toch heel wat alarmbellen in dit dossier heeft doen klinken, moet tot de publicatie van de reconstructie voorzichtig zijn met conclusies. Ze kan wel vertellen hoe zij deze verhoren ervaren heeft: 'Voor de meeste mensen waren de verhoren het meest zichtbaar. Ik heb ook regelmatig mijn tranen moeten verbijten om de lankmoedigheid van de ondervraagde topambtenaren en bestuurders. Maar achter de schermen konden wij ook de stukken bestuderen. En het beeld wat daar uitkwam deed ook pijn. Ze wisten alles al en ze vertelden niet alles aan de Tweede Kamer. De ouders, de samenleving, maar ook de medewerkers van de Belastingdienst verdienen het dat er schoon schip gemaakt wordt. Maar de wil ontbreekt. Ze waren in het kabinet meer bezig met het beeld dan met een oplossing voor de ouders. Dat is heel verdrietig om vast te stellen.' •

tekst Diederik Olders
foto Bart Maat / ANP©

Drukke tijden

Het zijn drukke tijden in onze partij. We bereiden ons voor op een anders-dan-anders-campagne om zoveel mogelijk mensen volgend jaar maart naar de stembus te krijgen. Dan hebben we de kans om het roer in Nederland radicaal om te gaan gooien. Het is de hoogste tijd voor een regering die Nederland eerlijker maakt. Wanneer we als SP groot genoeg worden dan kunnen wij het verschil maken! Over hoe we in corona-tijd toch goed acties en campagne kunnen voeren lees je verderop in deze Tribune.

We hebben onlangs ook iets vervelends ontdekt, namelijk dat binnen onze partij een 'Communistisch Platform/Marxistisch Forum' was opgericht. Een aantal mensen was al een tijd bezig onze SP om te willen vormen tot een communistische partij. Dat gebeurde niet openlijk maar anoniem. Dat kan natuurlijk niet. Het is in strijd met onze statuten, de spelregels die we met ons allen democratisch hebben vastgesteld. Wij zijn een socialistisch partij, met onze kernwaarden menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Discussies voeren we openlijk en transparant en niet in het geheim. Van een zestal sleutelfiguren hebben wij helaas het lidmaatschap van de SP moeten beëindigen. Deze leden zijn opnieuw welkom als lid wanneer zij duidelijk maken dat zij het Communistisch Platform/Marxistisch Forum achter zich gelaten hebben, de SP-idealen en spelregels onderschrijven en zich weer volledig voor de SP willen inzetten.

Gelukkig zijn de meesten van ons bezig met onze campagnes en acties. Nadat we met ons allen 700.000 SP-kranten hebben uitgedeeld wordt er nu volop actie gevoerd met en voor jongeren, huurders, zorgpersoneel en veel anderen. We voeren actief campagne op het gebied van wonen, lonen en zorg en zijn een mooie actie gestart voor duurzame en goedkope energie voor iedereen. Hierover lees je meer in deze Tribune en natuurlijk op SP-net.

ONS VERHAAL VOOR DEZE VERKIEZINGEN

Tien keer tien standpunten vormen samen volgens SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak het meest radicale programma van de SP tot nu toe.

AAN IEDER LANDELIJK SP-verkiezingsprogramma van de afgelopen twintig jaar heeft Ronald van Raak wel een bijdrage geleverd. Dit jaar was de filosoof voorzitter van de programmacommissie, die verder bestond uit collega-Kamerleden Lilian Marijnissen, Mahir Alkaya en Renske Leijten, de Hengelse SP-wethouder Mariska ten Heuw en partijbestuurders Jimmy Dijk, Gerrie Elfrink en Marcel Olierook. Van Raak vertelt enthousiast over het conceptprogramma met de titel 'Stel een daad', al probeert hij te vermijden stelling te nemen in discussies onder leden die pas op het partijcongres op 12 december worden afgerond.

Afbrokkelend marktgelooft

Tijdens de digitale regioconferenties in oktober noemde Van Raak 'Stel een daad' het meest radicale verkiezingsprogramma tot nu toe. Volgens het Kamerlid is de tijd rijp voor verregaande voorstellen, omdat het marktdenken tanende is.

Van Raak: 'Van andere partijen kregen we de afgelopen twintig jaar voortdurend te horen: wat jullie willen, dat kan niet. Zo zeiden ze in de campagne van 2017 dat een Nationaal Zorgfonds echt niet haalbaar was. Nu staat de afschaffing van het eigen risico in vrijwel

alle verkiezingsprogramma's. Zelfs premier Mark Rutte zegt dat er minder marktwerking in de zorg moet komen. Vijfentwintig jaar hebben we als SP gevochten tegen het marktgelooft. Nu lijkt een nieuwe tijd aan te breken. Mensen zijn op zoek naar alternatieven. Wie kan dat alternatief beter bieden dan wij?'

Het Kamerlid verwijst naar de voorstellen die de SP heeft ten aanzien van de democratisering van de economie: 'Deze voorstellen raken de kern van het kapitalisme; de macht van de aandeelhouders. Tot nu toe hield de democratie op bij de deur van de grote bedrijven. Dat gaan we veranderen. Werknemers krijgen veel meer te vertellen over zaken als de lonen, investeringen, of een bedrijf wel of niet wordt verkocht. Aandeelhouders veel minder. En als aandeelhouders dividend uitgekeerd krijgen, dan krijgen werknemers ook recht op een deel van de winst.'

Volgens Van Raak heeft de coronacrisis er mede toe geleid dat bewindslieden als Rutte, maar ook minister Hugo de Jonge, zich gingen uitspreken voor minder marktwerking: 'Nu is heel duidelijk geworden dat de zorgondernemers niet leveren. We hadden onvoldoende beschermingsmiddelen en plekken op de IC-afdelingen. Maar de zorgverleners stonden wel dag en nacht klaar voor mensen die ziek werden. Deze crisis heeft het falen van de markt op een heel pijnlijke wijze blootgelegd.'

Ook de strijdbaarheid van de publieke sector heeft hier volgens Van Raak een rol in gespeeld: 'We hebben natuurlijk de protesten gezien van de leraren, de agenten, de

**De tijd is rijp
voor verregaande
voorstellen**

‘Bijzonder om met dertigduizend mensen een verhaal te maken’

mensen in de zorg; werknemers zijn voor hun eigen beroepsgroep opgekomen. Zij zeggen: wij werken voor het publieke belang en de samenleving, maar willen ook de steun van de politiek.’

Compact, maar uitgesproken

Van Raak en zijn collega-commissieleden begonnen hun klus, zoals gewoonlijk, met een leeg papier. ‘Maar daarna werd het lastiger. Want waar je gewoonlijk ideeën oogst door vele gesprekken te voeren, gooide de coronacrisis roet in het eten’, blikt de filosoof terug.

Hierop besloot de programmacommissie om lokale SP-afdelingen vooraf om suggesties te vragen, wat volgens het Kamerlid ‘ontzettend goed is bevallen’. Van Raak: ‘Veel afdelingen gaven aan dat ze het liefst een programma wilden dat compact, maar ook uitgesproken is. Een programma dat zich onderscheidt van die van andere partijen. Geen telefoonboek, geen wensenlijstje, maar ons verhaal voor deze verkiezingen. Daarnaast kwamen er ook heel veel inhoudelijk sterke suggesties uit de afdelingen, waarvan we er een hoop in het programma hebben overgenomen. Dit heeft ertoe geleid dat veel afdelingen zich in het programma herkennen.’

Het resultaat is een concept-programma dat tien hoofdstukken telt, elk bestaande uit tien punten. ‘Ik denk dat het programma dankzij het compacte formaat een helder en samenhangend verhaal is geworden. Natuurlijk konden we niet alle SP-standpunten erin kwijt. Maar als dit programma aangenomen wordt, betekent dit niet dat alle andere opvattingen die onze partij in de loop der jaren heeft geuit komen te vervallen.

'Mensen kunnen beter voor het *echie* stemmen dan een kopie'

Uiteraard blijven we kiezers en organisaties met vragen hierover informeren', benadrukt Van Raak.

Uiteraard is de voorzitter van de programmacommissie ook in de concept-programma's van andere partijen gedoken. Wat viel hem daaraan op? 'Wij waren de eerste linkse partij met een concept-programma voor de aankomende verkiezingen. Ik heb de indruk dat andere partijen met heel veel interesse ons programma hebben gelezen en een hoop hebben overgenomen. Kijk naar de inzet van de PvdA en GroenLinks op het gebied van de zorg, de sociale zekerheid, wonen... Dat toont aan dat onze ideeën invloed hebben. Maar ook dat mensen beter voor het *echie* kunnen stemmen dan een kopie', adviseert Van Raak.

Maar er zijn ook belangrijke verschillen, benadrukt hij: 'Zo geloven wij dat je de bestrijding van de klimaatcrisis niet los kunt zien van de bestrijding van de tweedeling. Klimaatrechtvaardigheid noemen we dat. Daarin verschillen we sterk van GroenLinks. Je moet bij die partij redelijk rijk zijn om groen te kunnen zijn. En wat ons duidelijk onderscheidt van de PvdA is dat wij ons hard maken voor de democratisering van de economie, maar ook voor een nationale spaarbank. Een publieke bank waar ons spaargeld en betaalverkeer veilig zijn er niet met ons geld wordt gespeculeerd. Dat zijn plannen waar de PvdA nog lang niet aan toe lijkt te zijn. Daarin zullen we andere partijen nog een handje moeten helpen.'

Suggesties in de media dat de PvdA met haar concept-programma het socialisme heeft herontdekt neemt Van Raak met een korreltje zout. Lachend: 'De PvdA is altijd links in de oppositie en rechts in de regering. Maar volgens mij is het alleen maar goed dat andere partijen onze ideeën overnemen. Daarvoor zijn we immers opgericht: om dingen te veranderen.'

Trots de campagne in

'Heel vreemd.' Zo omschrijft Van Raak zijn eerste digitale regioconferenties over het verkiezingsprogramma. 'Ik stond in een prachtige studio in De Moed (het SP partijkantoor, red.) tegen heel veel beeldschermen aan te kijken. Ik miste echt het persoonlijk contact. Een praatje kunnen maken met leden, dat hoort gewoon bij het lid zijn van een politieke partij. Maar gelukkig hebben de regioconferenties tot een hoop goede suggesties en nieuwe voorstellen geleid. Aan de cursieve passages in de tweede versie van het programma zie je dat er ontzettend veel is aangepast. Soms kleine tekstuele dingetjes, maar ook veel grote inhoudelijke dingen. Ik vind dat het concept-programma hierdoor een stuk beter is geworden. Daaruit blijkt dat partijdemocratie werkt. Het is heel bijzonder om met dertigduizend mensen een verhaal te maken.'

Zo bleek tijdens de regioconferenties dat leden aan aantal belangrijke thema's misten: denk aan kernenergie en stikstof. De voorstellen die de SP hierop heeft zijn inmiddels toegevoegd aan de tweede versie.

VIER DECENNIA SOCIALISTIESE AKTIEPROGRAMMA'S

De Tribune nam, met hulp van SP-archivaris Bets Beltman, een duik in oude verkiezingsprogramma's van de partij. **Programma zonder holle kreten** uit 1977 is zowel het oudste als het meest bondige programma voor Tweede Kamerverkiezingen

dat wij in het partij-archief aantreffen. "Er zijn in Nederland natuurlijk verschillende politieke partijen die zich socialisties noemen, maar zoals zovelen bent u tot de konklusie gekomen dat" (...) "wij niet kunnen zeggen: tjonge, tjonge, dit is nu eens een regering die opkomt voor de

gewone man", introduceert de partij zichzelf.

Vier jaar later verschijnt het programma **Het roer moet om**. Met als pakkende campagneleus: *Werken in een schoon Nederland zonder atoomwapens*. In 1986 gaat de partij de boer

Zo wordt er gepleit voor sluiting van de kerncentrale bij Borssele en de invoering van een programma om stikstofuitstoot te bestrijden, gebaseerd op het weghalen van stikstofbronnen en het uitbreiden van de natuurgebieden.

Een ander thema dat tijdens de regioconferenties veel ter sprake kwam was het standpunt ten aanzien van de euro. Het concept-programma stelt dat deze munt onhoudbaar is, omdat de economieën van de eurolanden teveel van elkaar verschillen.

Van Raak: 'In de nieuwe versie hebben we dit geprobeerd te verduidelijken. Al is dit standpunt niet wezenlijk anders dan het gene wat wij altijd hebben verkondigd. Bovendien: het is een misverstand dat de SP tegen Europa zou zijn. Wij zijn voor een Europa waarin democratische landen samenwerken. Nu wordt via de Europese Unie een neoliberaal marktbeleid afgedwongen. De SP wil dat de EU er niet voor de markten, maar voor de mensen is. De landen in het zuiden van Europa – Italië, Griekenland – zijn de grootste slachtoffers van deze euro. Vanuit Brussel worden er allerlei eisen aan hen opgelegd. Dat willen we als SP doorbreken. Wij willen juist dat landen meer zeggenschap krijgen over hun publieke sector en economie. Dit neoliberale Europa staat juist solidariteit tussen mensen en landen in de weg.'

Makkelijk is het natuurlijk wel, zo'n radicaal verkiezingsprogramma schrijven maar an-

dere Kamerleden het laten uitvoeren, vragen we Van Raak, die na de verkiezingen niet meer in de Tweede Kamer terugkeert: 'Je kunt het ook zien als een teken van vertrouwen. Dat de mensen op de nieuwe lijst tot nóg meer in staat zijn.'

Wat verwacht de voorzitter van de programmacommissie van het vijftienvingste SP-congres, dat op 12 december digitaal plaatsvindt? 'Ik hoop op mooie inhoudelijke discussies. En dat we uiteindelijk een programma hebben waar iedereen trots de campagne mee in kan. Dat het digitaal moet vind ik verschrikkelijk. Het congres zou een feest van de partijdemocratie moeten zijn. Een plek waar je ook samen een biertje kunt drinken en ontzettend interessante discussies en lol met elkaar kunt hebben. Op 12 december zit ik weer naar een scherm te kijken. Maar ondanks alle beperkingen merk ik dat veel leden zich betrokken voelen en mee willen doen. En als het niet kan zoals we willen, zullen we het moeten doen zoals het kan', stelt Van Raak hoopvol. •

tekst Lesley Arp

foto Maurits Gemmink

Het concept-verkiezingsprogramma is te bekijken op spnet.nl onder Tweede Kamerverkiezingen 2021

TIEN THEMA'S

- EEN RECHTVAARDIG LAND
- EEN EERLIJKE ECONOMIE
- EEN ZORGZAAM LAND
- EEN WERKEND LAND
- EEN LEREND LAND
- EEN LAND OM TE WONEN
- EEN VEILIGER LAND
- EEN SCHONE WERELD
- LEVEN IN ÉÉN LAND
- EEN BETERE WERELD

op met het programma **De SP maakt er werk van**. "Teveel lijken politieke partijen al elkaars programma's over te schrijven om maar dicht genoeg bij elkander te blijven", constateert de SP in de inleiding. Het **Aktieprogramma Voor een Schone Politiek** uit 1989 begint met een

tegeltjeswijsheid: "Veel beloven en weinig geven doet de gek in vreugde leven."

"De SP heeft zich ten doel gesteld het andere geluid te laten horen zodat de saaiheid van de Haagse eenstemmigheid doorbroken wordt",

belooft toenmalig lijsttrekker Jan Marijnissen in 1994 aan de kiezer. In dat jaar lukt het de SP eindelijk om niet alleen een landelijk programma te presenteren, maar ook om twee zetels te veroveren in de Tweede Kamer. Dit onder de gevleugelde leus *Stem tegen. Stem SP*.

NOODUITGANG
DEUR NIET OPENEN
I.V.M. ALARM

‘Kleine zaaltjes zijn de basis
voor talentontwikkeling’

PETER KWINT SCHRIJFT NIEUWE POPNOTA

‘JE BROOD VERDIENEN IN DE POPMUZIEK WORDT ALMAAR LASTIGER’

Vijftien jaar na die van Arda Gerkens vindt SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint het tijd voor een nieuwe popnota: ‘Pop komt nog altijd amper aan bod in het parlement. De VVD denkt dat je met pop geld kunt verdienen, omdat het immers staat voor ‘populair’. Ze beseffen niet welke wereld er schuilgaat achter popmuziek. Intussen vist de popsector jaar na jaar achter het net. Ik wil het tij keren, liever vandaag dan morgen.’

PETER KWINT MAAKT op weg van Amsterdam naar een onderwijsdebat in Den Haag een tussenstop in Amersfoort om te praten over zijn popnota. Carola Aafjes, directeur van FLUOR, een poppodium in het midden-segment, treedt op als gastvrouw. Zij grijpt de gelegenheid aan om de situatie in haar zaal te schetsen. Haar ervaringen sluiten naadloos aan op de bevindingen van Peter Kwint. ‘Wij voelen ons door de gemeente niet serieus genomen.’

Op Eurosonic (de editie van januari 2020), de jaarlijkse Europese showcasemanifestatie in Groningen, raakte Peter in gesprek met toonaangevende ingewijden. Samen stelden ze nog maar eens vast dat pop in ons land een ondergeschoven kindje is. Op dat moment besloot hij onderzoek te doen naar de stand van zaken en een nieuwe SP-popnota voor te bereiden. Hij zou zeker de boer op zijn gegaan om te spreken met poppodia, festivals, bandjes, popscholen en andere bij de popmuziek betrokken partijen, maar corona gooide roet in het eten.

Dan maar digitaal, dacht punkprofessor Peter en hij plaatste oproepen op Facebook en Twitter. En wat bleek al snel? Iedereen wilde met hem meedenken en hem van praktische informatie en ervaringen voorzien. Tot aan een ‘grote jongen’ als Mojo Concerts toe. Daar komt bij dat hij als vaste concertganger bekend is met het reilen en zeilen van kleine en grote zalen. Gelikte of obscure locaties, hij kent ze allemaal. ‘Ik weet nog dat jullie in De Kelder zaten’,

zegt Peter tegen FLUOR-baas Carola Aafjes. De Kelder was ooit een piepklein zaaltje in, inderdaad, de kelder van een tot theater en filmhuis verbouwde oude kerk in het stadshart van Amersfoort. De Kelder sloot een jaar of vijftien geleden op die plek, heropende in een loods op een voormalig fabrieksterrein en verhuisde vijf jaar geleden naar de huidige stek: een hal van wat vroeger de Prodentfabriek was. De naam veranderde toen van De Kelder in FLUOR (het beschermende stofje dat in tandpasta zit). Dat en nog veel meer weet Peter Kwint allemaal. Noem een willekeurig poppodium in ons land en hij is er bekend mee.

Zitten de poppodia in normale tijden al in het verdomhoekje, door corona krijgen ze extra tikken op de neus. Als de financiële steun van de overheden zo karig blijft dan zullen die tikken voelen als mokerslagen en dreigt in de ergste gevallen een knock-out. Carola: ‘Ik ben best stressbestendig. Maar toen ik te horen kreeg dat wij – van een steunpakket voor de cultuur in Amersfoort van 1,6 miljoen euro – op 15.000 euro voor 2021 mogen rekenen, raakte ik bijna in een depressie.’

Let wel, in de popnota zal Peter Kwint zeker ook over de coronacrisis heen kijken. Maar feit is wel dat in deze tijden extra aan het licht komt hoe navrant de positie en de functie van veel poppodia zijn. Carola Aafjes: ‘In normale tijden zetten rond de honderd mensen zich in voor FLUOR. Van hen worden er 75 als zzp’ers betaald, de anderen werken vrijwillig. Van die 75 heb ik er de afgelopen maanden 65 naar huis moeten sturen. Mijn complete team moest worden ontmanteld. En veel van onze vrijwilligers werken in de zorg, dus die zijn logischerwijs ook niet beschikbaar.’

Peter: ‘Helaas vormt Amersfoort geen uitzondering. Op de een of andere manier sluiten de popsector en de overheid, landelijk, provinciaal en lokaal, niet op elkaar aan. Ze kennen elkaar niet, er is sprake van een mismatch. Het is heel moeilijk om vaste voet aan de grond te krijgen in het subsidiebeleid. Ook nu met corona gaat verreweg het meeste geld naar de theaters en musea. En natuurlijk zijn die belangrijk, alleen steekt de support voor de poppodia hier schril bij af. Arda Gerkens concludeerde vijftien jaar geleden ook al dat de pop er bekaaid vanaf

‘Ik wil dat we pop als een samenhangend geheel behandelen’

‘Nederlandse artiesten verdienen meer aandacht op tv en radio’

kwam. Haar nota heeft best wat bewegingen voortgebracht, alleen moest minister Plasterk een en ander uitvoeren. En met Plasterk wist je één ding zeker: die gaat er niks van bakken.’

Nederland telt 250 poppodia: kleine zalen tot 400 bezoekers, de ‘middenklasse’ (tot 1000) en de ‘grote spelers’ op de popmarkt (boven de 1000). Vooral de kleinere podia moeten al jaren worstelen om boven te blijven of zijn gedoemd te verdwijnen. Peter: ‘En juist daar kunnen jongeren lekker losgaan. Veel van die kleine zaaltjes komen voort uit het jeugd- en jongerenwerk en de buurthuizen. Jeugd- en jongerenorganisaties zijn, vaak na fusies, onderdeel geworden van het grotere geheel van het welzijnswerk. Door deze ontwikkelingen en omdat er geen geld beschikbaar wordt gesteld, komt de infrastructuur in de knel. Daardoor zijn er steeds minder mogelijkheden voor de jeugd om te oefenen, om lekker creatief wat aan te klooien, om hun ei kwijt te kunnen. Dat is eeuwig zonde. De basis onder de top in de popmuziek vormt de onderkant. Daar begint het allemaal, net zoals in het voetbal. Tienduizenden jongens en meisjes voetballen voor de lol en de allerbesten stoten door en kunnen er hun werk van maken. De rest brengt op een plezierige manier vrije tijd door.’

Talentontwikkeling raakt in de verdrukking. Illustratief zijn de bezuinigingen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. Dat wil Popsport, een landelijke organisatie voor talenten, twee derde van de jaarlijkse subsidie van 150.000 euro ontnemen over een periode van vier jaar. De popsector sputtert natuurlijk tegen, want via het traject van Popsport kunnen talenten tot 21 jaar eventueel doorstromen naar een beroepsopleiding (er zijn drie scholen op hbo- en zes scholen op mbo-niveau). Peter: ‘Tot overmaat van ramp bestaat in het algemeen de neiging om alle kranen in de creatieve branche dicht te draaien, dus ook die van de popscholen. Er is, zo is de redenatie, toch geen uitzicht op werk.’

Dankzij de nota van Arda Gerkens werd pop een beetje serieuzer genomen. ‘Arda gooide de eerste steen in de vijver, maar er valt nog

een wereld te winnen. In mijn nota beschrijf ik de hele sector, van klein tot groot en alles daartussenin. Ik wil dat we de pop als een samenhangend geheel beschouwen en behandelen. Beroepsartiesten, amateurs, poppodia, opleidingen, oefenruimten, het staat allemaal in verband met elkaar. Zo moet je er bij de subsidiëring ook naar kijken, waar bij de overheden ieder hun eigen rol spelen.’ Hij neemt het ook op voor de popprofessionals en constateert dat het verdienmodel compleet is omgedraaid. ‘Vroeger verdiende je als popartiest de kost met albums, tegenwoordig doe je dat met optredens. Dat komt door de macht van streamingdiensten. Je hebt ze nodig, YouTube en Facebook, maar je houdt er geen euro aan over. Alleen Spotify levert nog iets op. En neem de publieke omroep. Nederlandse artiesten verdienen meer aandacht op tv en radio. Je had alleen De Wereld Draait Door, al kreeg je dan maar een minuut speeltijd, maar nu is er helemaal niets meer.’

De twee grootste knelpunten in de pop zijn volgens Peter Kwint de positie van de makers en de infrastructuur. ‘Hoe kun je in de popmuziek je brood verdienen? Dat wordt alsmaar lastiger en je ziet dat daardoor talent afhaakt. Dan heb ik het niet alleen over muziek maken, maar ook over andere functies in de pop. Over managers, producers, organisatoren, geluidstechnici, programmeurs, noem maar op. Bied jongeren een perspectief. Laat ze eraan ruiken en pionieren. Daarmee kunnen fantastische resultaten worden geboekt.’ ‘Neem de Zwarte Cross, waar ik weleens samen met Emile Roemer plaatjes heb gedraaid. Een paar jongens uit de Achterhoek wilden weleens proberen iets op touw te zetten, bescheiden en lokaal van opzet. Moet je nou, zoveel jaar later, eens kijken! De Zwarte Cross is zo groot en mainstream geworden dat er weer ideeënrijke jongeren

zijn opgestaan om iets alternatiefs in elkaar te sleutelen.’

‘Voldoende podia en oefenhonken zijn essentieel. Helaas geven gemeenten liever geld uit aan de zoveelste opgepoetste en van alle faciliteiten voorziene ‘popdozen’, om er vervolgens geen geld voor de exploitatie bij te doen. Dan staat er weer zo’n peperduur gebouw te verpieteren. Waarom ze dat doen? Geen idee, misschien wil een wethouder een lintje doorknippen en iets nalaten. Ik weet wel zeker dat je voor het zelfde geld – of minder – veel nuttige kleinschalige initiatieven kunt financieren en op de been houden.’

Hoeveel enthousiasme, betrokkenheid en daadkracht een poppodium kan genereren, bewijst FLUOR in Amersfoort, dat gemiddeld ruim 60.000 bezoekers per jaar trekt en elk jaar een exploitatiesubsidie van zes ton incasseert. Directeur Carola Aafjes, die met bovengemiddelde interesse luistert naar het betoog van Peter Kwint: ‘Wij zitten om te beginnen in een bijzondere positie, omdat we dit pand huren van een projectontwikkelaar. Moet je je voorstellen: de bouw en inrichting van een nieuw poppodium kost rond de twintig miljoen euro. Maar wij hebben met een garantie van de gemeente zes ton van de Triodos Bank geleend en zijn aan de slag gegaan. Alles wat je ziet, van deuren tot kasten, verlichting, tafels en stoelen, is tweede- zo niet derdehands. Amersfoortse jongeren en lokale beeldend kunstenaars hebben met eigen handen FLUOR ‘gemaakt’. Er ontbreekt nog van alles en nog wat en binnenkort gaan we weer wat dingetjes verbeteren. Maar wij waren totdat corona toesloeg op de goede weg, na het verlies in de eerste jaren.’

FLUOR is een popzaal van de oude stempel en dat heeft ook zijn charmes. De Haagse rockband Di-rect en het collectief Blaudzun van – de Amersfoortse – singer-songwriter Johannes Sigmund vielen er als een blok voor en hebben er flink geoefend. Carola: ‘Toen zij daarnaast ook nog eens ons verhaal hoorden en begrepen welke toeren wij uit moeten halen om te overleven, besloten ze bij ons op te treden. Niet één, maar meerdere keren. Volle bak elke keer, dat zul je begrijpen.’

Zo klein en tegelijkertijd groot kan de

De poppodia zijn in het coronajaar niet hulpeloos met de armen over elkaar blijven zitten

Nederlandse popscene dus zijn. Peter: 'Ik zeg het nogmaals: de popsector moet in zijn geheel, in alle geledingen, worden bekeken en beoordeeld. Alles staat in verband met elkaar.'

Hij zou aanvankelijk zijn nota volgende maand op Eurosonic ten doop houden, maar ook in dit geval is corona ervoor gaan liggen. 'Ik moet even bekijken hoe het loopt. Ik presenteer de popnota in elk geval zeker nog voor de verkiezingen.'

Overigens zijn de poppodia in het coronajaar niet hulpeloos met de armen over elkaar blijven zitten. Ze deden 'van alles en nog wat' om nog wat omzet te draaien. Met 85 (gratis!) streams, kleine optredens voor maximaal 200 toeschouwers op het

Gelijke of obscure poppodia, Kwint kent ze allemaal

terras, exposities en de verhuur van de zaal aan scholen (voor coronaveilige lessen en diploma-uitreikingen) hield bijvoorbeeld FLUOR de boel in leven. 'Gelukkig konden we de bandjes en dj's betalen', zegt Carola Aafjes. Ze maakt zich echt zorgen over de jongeren met een vlekje die zich elders niet, maar bij FLUOR wel thuis voelen en zich er als vrijwilligers ontplooiën. 'Zij kunnen door corona nergens terecht en voelen zich eenzaam. Door corona verliezen wij

onze sociale functie en zij hun vertrouwde omgeving.'

Peter: 'Het is heel terecht dat Carola dit opmerkt. In een poppodium wordt niet alleen muziek gemaakt, er gebeurt zoveel meer dat de moeite waard is. Het belang van pop in alle denkbare facetten vormt de kern van mijn nota.' •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

CAMPAGNE IN CORONATIJD

DICHT BIJ DE MENSEN, PLUS ANDERHALVE METER

Nog even en we mogen weer: campagne voeren! Op 17 maart (of misschien van 15 tot en met 17 maart) wordt er gestemd voor de Tweede Kamer. Lijsttrekker Lilian Marijnissen zal zich gesteund voelen door enthousiaste SP'ers, die het dit keer anders dan anders zullen moeten aanpakken.

‘Het gesprek op straat en huis aan huis: daar zijn we goed in’

DE SP HEEFT een bijzondere geschiedenis met campagne voeren. Heel vernieuwend waren de gepersonaliseerde filmpjes die mensen aan elkaar doorstuurden. Maar als je mensen vraagt wat ze zich herinneren van SP-campagnes, hoor je heel vaak: het tomaatsponsje! Wie in de afgelopen jaren op straat heeft gestaan voor de SP, weet dat de handige keukenhulpjes-met-campagneboodschap soms bijna uit je handen worden gegrist. Het is niet zo gek dat de tomaatspons zo bekend is: het past bij het soort campagne voeren waar de SP het best in is: op straat, dicht bij de mensen – en daar het gesprek aangaan.

Met tomaatsponsjes gooien?

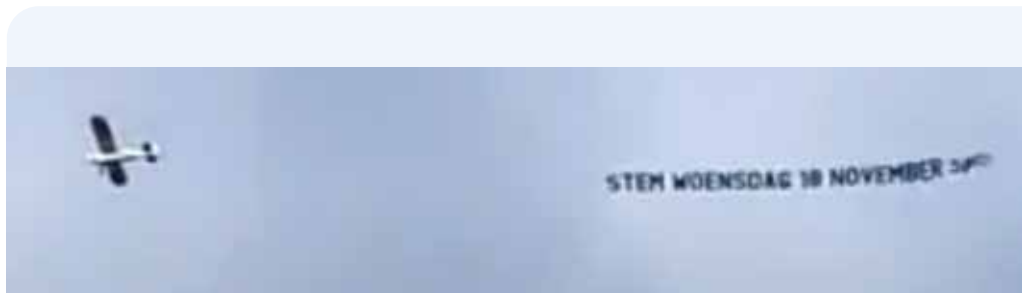
Maar hoe moet dat nou in deze coronatijd? Afstand houden is niet dichtbij. Moeten we dan maar met tomaatsponsjes gaan gooien? Dat was misschien leuk toen het SP-logo nog een vliegende tomaat was. We vragen het aan Jimmy Dijk. Hij zit in het campagneteam en werkt voor het scholingsteam van de SP. Want over deze vraag is natuurlijk allang nagedacht.

Dijk: ‘Wat echt niet kan de komende maanden is met grote groepen bij elkaar komen. Dat is duidelijk.’ Grote campagnebijeenkomsten met veel mensen zitten er dus gewoon niet in. Toch kan dat wat hem betreft de pret van een campagne niet drukken: ‘We blijven de dingen doen waar we goed in zijn, maar net even anders.’

Het gesprek op straat en huis aan huis: daar zijn we goed in. Waar moet je op letten? Dijk: ‘Het belangrijkste is: blijf op afstand. Het kan veilig én effectief.’ Hoe? Een mooi documentje dat naar alle SP-afdelingen is gestuurd vat het samen. Onder andere: kondig je bezoek aan met een flyer, draag een mondkapje en blijf op anderhalve meter.

De SP zou de SP niet zijn als er voor deze situatie niet iets ludieks was bedacht. Om afstand te houden zou je gewoon twee stappen achteruit kunnen zetten, maar je kunt ook de anderhalve-meter-deurmat van de

SP meenemen! Dijk hint bovendien naar meer ideeën in het campagneteam om het coronaproof langs de deuren gaan bijzonder te maken, maar dat moet nog even geheim blijven.

Stills uit campagnefilmje SP Vught

‘FLINK UITGEPAKT’

SP'ers zitten buiten campagnetijd niet stil. Ook niet in coronatijd. Daarom is er al ervaring met veilig langs de deuren gaan. Maar ook met campagne voeren. Bij de herindelingsverkiezingen in Boxtel en Vught in november konden SP'ers pionieren. In Boxtel hebben ze extra aandacht besteed aan de eigen leden, onder andere door ze een persoonlijke brief te sturen. In Vught noemen ze sociale media als belangrijk campagnemiddel. Maar ze hadden ook een laatste klapper. Afdelingsvoorzitter Sjoerd Janssens: ‘We hebben flink uitgepakt met de laatste actiedag. We huurden een vliegtuigje dat rondvlog met een oproep om op de SP te stemmen. Ondertussen reden wij onder het vliegtuig mee in een SP-busje om vanuit daar met een megafoon mensen op te roepen. Ons bereik was zo vlak voor de verkiezingen ontzettend groot en dat heeft heel veel reacties opgeleverd.’

‘Wat echt niet kan de komende maanden is met grote groepen bij elkaar komen, dat is duidelijk’

Enthousiast bellen

Langs de deuren gaan kan dus gewoon, als je maar even nadenkt. Dijk vindt het logisch dat we daarnaast meer gaan inzetten op bellen. ‘Via acties over zorg, wonen, lonen en pensioenen hebben we contactgegevens van mensen die deze acties steunen. We hebben een belteam dat deze mensen belt, ze vraagt om op ons te stemmen, mee te helpen met onze campagne en om lid te worden.’

Niet dat Dijk al te vrolijk wil doen over de coronatijd, maar hij ziet wel voordelen voor de campagne: ‘Veel mensen zijn thuis en zitten om een praatje verlegen. Het sociale leven ligt overhoop dus mensen hebben een stuk minder contact. Als je aanbelt of je hebt ze aan de telefoon dan merk je dat ze tijd en zin hebben om even te praten.’ Plus: ‘Door corona zijn het heel politieke tijden. Er worden gigantische bedragen uitgegeven als steun maar mensen zien ook waar dat geld naartoe gaat. Daar ligt voor ons een kans om ons verhaal over eerlijke zorg, eerlijk wonen en een eerlijk inkomen aan de mens te brengen.’

Kansen genoeg dus. Dijk roept leden op om mee te helpen bij het belteam. Informeer bij je lokale afdeling of stuur een mailtje naar

telefoonteam@sp.nl Je kunt een eenvoudige training volgen en echt het verschil maken de komende maanden.

Sociale media

Dijk legt uit dat de digitale campagne dit keer belangrijker zal zijn dan ooit: ‘Meer dan anders zetten we ook in op digitale campagnemiddelen. Ook hiervoor hebben we goede mensen nodig binnen de afdelingen om dat mogelijk te maken.’

Een van de gemakkelijkste manieren om de digitale campagne te ondersteunen voor mensen die Whatsapp gebruiken, is de SP-app. Voeg 0682124518 toe als contact in je telefoon, stuur een appje met ‘SP-AAN’ en je wordt automatisch op de hoogte gehouden. Voordeel is dat filmpjes, plaatjes enzovoort vanuit whatsapp eenvoudig te delen zijn.

Als je handig bent op sociale media, neem dan contact op met het bestuur van je lokale afdeling. Alle bitjes helpen.

De straat is van de SP

Nog een manier om de SP onder de aandacht te brengen en te houden: posters, billboards, spandoeken en straatkrijt. Zoals bij elke campagne hangen SP’ers verkie-

foto SP Nijmegen

zingsposters voor hun raam – en als het raam goed zichtbaar is voor veel mensen, bijvoorbeeld aan een druk kruispunt – dan zorgen ze via hun lokale SP-afdeling voor een extra grote poster. Maar let dit keer ook op de speciale mogelijkheid om je persoonlijke spandoek te bestellen. Zie de oproep op pagina 14.

Kans

Dijk roept leden en afdelingen op om met ideeën te komen: ‘Vanuit het campagneteam worden handvatten en ideeën aangeboden en andersom roepen we op dat creatieve ideeën vanuit de afdelingen ook bij ons terecht komen.’ Deze campagne is anders dan anders: dat kan lastig zijn maar juist ook een kans betekenen. ‘Er staat veel op het spel en het is noodzakelijk dat we als SP het persoonlijke contact met mensen blijven opzoeken. Geen andere partij krijgt zoveel mensen op de been om dat te doen. Als wij niet op volle kracht de campagne ingaan dan doen andere partijen het wel en dan gaan we dat ook terugzien in de uitslag.’

tekst Diederik Olders & Xander Topma

foto Nynke Vissia

foto Sebastiaan van den Hout

> HUURDERS DWINGEN COMPENSATIE EN INSPRAAK AF

Samen met de lokale SP-afdeling zijn huurders van de Titus Brandsmaflat in Rijswijk de strijd aangegaan tegen plannen van Rijswijk Wonen, eigenaar van de flat. De woningcorporatie had verbouwplannen die in andere flats al desastreus hadden uitgedaagd. Met een succesvolle handtekeningactie hebben de SP en huurders ervoor gezorgd dat de huurverhoging voor vijf flats is teruggedraaid, dat de verbouwplannen opnieuw worden voorgelegd aan bewoners en dat er 200 euro schadecompensatie komt voor de flats

waar de verbouwing al heeft plaatsgevonden.

Brokken van de muur

Sebastiaan van den Hout is afdelingsvoorzitter in Rijswijk. Hij en de flatbewoners zijn trots op de behaalde resultaten: 'In andere flats waar de verbouwing al had plaatsgevonden is er verf van de muren afgekomen, lopen er nu lelijke leidingen door de woonkamer en zijn er stukken muur afgebrokkeld. Samen met de bewoners van de Titus Brandsmaflat zijn

we gaan organiseren en hebben we handtekeningen verzameld. Uiteindelijk kregen we steun van 90 procent van de huurders. Door die samenwerking en druk van buitenaf konden we door de praatjes van de woningcorporatie heen prikken, stond Rijswijk Wonen open voor kritiek en kregen we een plek aan de onderhandelingstafel. Het is een geweldig succes dat voor de vijf flats die het betreft de huurverhoging is teruggedraaid en er een schadevergoeding komt. Het gaat om een bedrag van tienduizenden euro's!

> BUS-SUCCES IN NIJMEGEN

De wijk Aldenhof in Nijmegen moest het jarenlang doen zonder volwaardige busverbinding naar het centrum. Nu, na een strijd van 3 jaar door bewoners en de SP, komt de bus weer terug. De Aldenhof was de enige wijk in Nijmegen die geen centrumverbinding meer had en dus kwamen bewoners in actie.

Wijkgenoten en de SP verzamelden zich in actiecomité 'Lijn 4 Aldenhof'. Ze schreven onder andere zelf een adviesrapport voor het Gelderse provinciebestuur en maakten als ludieke actie eigen halteborden om te laten zien wat de buslijn voor de buurt betekent. De terugkomst van de centrumverbinding is volgens het comité een enorme verbetering voor de bereikbaarheid van de buurt.

foto Maurits Gemmink

> BOMEN ERBIJ

We kennen de SP-wethouder in Amsterdam, Laurens Ivens, van het bouwen van huizen. Hij zet zich in om ervoor te zorgen dat er meer betaalbare woningen komen in de hoofdstad. Gelukkig denkt hij ook aan wat er tussen al die huizen staat. Ivens wil ervoor zorgen dat er de komende jaren duizenden bomen bij komen. Ivens: 'De laatste halve eeuw hebben we te maken gehad met een vergrijzing, en dan bedoel ik niet op demografisch niveau maar in ons straatbeeld. Beton en steen overheersen en dat is niet goed, zeker nu de zomers warmer worden en we soms snakken naar schaduw en koelte. Deze bomen helpen hiermee en bovendien zorgen ze er ook voor dat er wat meer dieren in de stad komen.'

> ZWEMBAD HORST AAN DE MAAS ZAL 'BLIÈVE'

Vijf jaar was ervoor nodig maar uiteindelijk kreeg het door de SP opgerichte 'Comité 't Zwembad mó't Bliëve' het voor elkaar: zwembad en sporthal De Berkel blijven behouden voor de buurt. In ieder geval de komende tien jaar blijft het complex open. Ook gaat het college 2,8 miljoen investeren om het weer op te knappen.

De gemeente had plannen om De Berkel te slopen en op een andere plek een duur nieuw complex neer te zetten. De inwoners en SP waren het hier jaren geleden al niet mee eens en kwamen in actie om het zwembad en de sporthal in de buurt houden. En nu dus met succes: nog

foto Hans van de Beele / SP Horst aan de Maas

zeker tien jaar kunnen de inwoners naar hartenlust zwemmen en sporten in hun eigen buurt, dankzij het actiecomité.

> SP-SUCCESSSEN IN DE TWEDE KAMER

In de weken na Prinsjesdag worden de begrotingen van de ministeries een voor een besproken. Dat betekent dus: waar gaat hoeveel geld naartoe. Tel daarbij op dat er verkiezingen aankomen en andere partijen bang zijn om door de mand te vallen. Een prima tijd dus voor onze SP-Tweede Kamerleden om zaken te doen. Een kleine greep uit de successen van de afgelopen weken.

- Een meerderheid van de Tweede Kamer steunt de SP en wil af van verklaringen waarin streng religieuze scholen aan ouders vragen om schriftelijk homoseksualiteit af te wijzen. SP-Kamerlid Kwint: 'Het is van de zotte dat deze praktijk al jaren mag bestaan. Een school heeft de wettelijke taak een veilige plek voor leerlingen te creëren.'
- Na aandringen van de SP komt er een wetsvoorstel dat moet zorgen dat naar de rechter gaan niet te duur is. Voor mensen met een kleine portemonnee of voor kleine ondernemers is de rechter door de griffierechten al snel veel te duur. Dankzij aangenomen voorstellen van de SP is dat wetsvoorstel beter geworden, en is de wet aangenomen. SP-Kamerlid Michiel van Nispen: 'Eindelijk gaan de prijzen die gerekend worden voor de rechtspraak eerlijker worden.'
- Duizenden ouders van de toeslagenaffaire wachten nog steeds op compensatie. SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen stelde daarom voor om in elk geval voor de kerst-uitkering iets te doen. Met succes. De getroffen ouders krijgen in december een 'kerstuitkering' van 750 euro van het kabinet.
- Slachtoffers van een ongeval met letsel worden dankzij SP-voorstellen beter beschermd tegen 'een rijke verzekeraar die de schade niet vergoedt en de boel loopt te rekken, om maar zo min mogelijk uit te hoeven betalen', in de woorden van SP-Kamerlid Michiel van Nispen. Er komen bindende regels voor verzekeraars en er worden sancties opgelegd als verzekeraars de boel blijven trainen.
- De regering moet op voorstel van de SP in overleg met ov-bedrijven om ervoor te zorgen dat de eerste klasse in de trein opengesteld wordt voor tweedeklasse-reizigers. Zo kunnen mensen zich ook op drukke tijdstippen beter aan de anderhalvemeter-regel houden.
- Dankzij een voorstel van Lilian Marijnissen gaat de regering kijken hoe gecertificeerde mond-neusmaskers tegen kostprijs of gratis verstrekt kunnen worden. 'Zodat iedereen zichzelf en anderen zo goed mogelijk kan beschermen tegen het coronavirus.'

> UITSLAGEN HERINDELINGSVERKIEZINGEN

De SP deed in november mee met herindelingsverkiezingen in Vught en Boxtel. Dat zijn tussentijdse verkiezingen, als gevolg van (meestal) samenvoeging van gemeenten. De resultaten vielen tegen, maar zijn goed te begrijpen volgens de lokale SP'ers.

Afdelingsvoorzitter Sjoerd Janssens uit Vught zag de afgelopen jaren een actieve afdeling, maar wel vooral in Vught. Uit het door de herindeling toegevoegde Helvoirt kwam maar een handjevol stemmen. Na deze zetel verlies (van 2 naar 1) zal SP Vught zich in de hele nieuwe gemeente moeten laten gelden.

In Boxtel ging de SP van 3 naar 2 zetels. Ook teleurstellend, volgens lokaal bestuurslid Willem van Meurs: 'Er zijn relatief veel SP-stemmers thuisgebleven. Dat zien we aan de lage opkomstpercentages bij stembureaus waar we het normaal goed doen.' Frustrerend, met een alom gewaardeerde SP-wethouder en een actieve afdeling. Maar Van Meurs kijkt alweer vooruit en wil de redenen van thuisblijvers goed onderzoeken, zodat de partij hier landelijk haar voordeel mee kan doen in maart.

> HOGER MINIMUMLOON: NIET WACHTEN

Op papier is een meerderheid in de Tweede Kamer voor het verhogen van het minimumloon. In de nu bekende verkiezingsprogramma's van andere partijen is te zien dat steeds meer partijen – zelfs de VVD – met de SP meegaan in de roep om een hoger minimumloon. Daarom stelt de SP voor om heel snel spijkers met koppen te slaan. Waarom wachten tot na de verkiezingen? De mensen om wie het gaat kunnen niet wachten. En zo kunnen die andere partijen mooi laten zien of hun roep om een hoger mini-

mumloon meer is dan een loze verkiezingsbelofte. SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen: 'De SP wil een hoger minimumloon. Omdat de AOW en de uitkeringen hieraan zijn gekoppeld stijgen die ook mee. Vandaag staan we niet langer alleen in ons pleidooi voor een hoger minimumloon. De mensen in de cruciale beroepen verdienen onze waardering. Laten we het regelen.' Binnenkort wordt erover gestemd; in een volgende Tribune zal uitgebreider aandacht komen voor de SP-voorstellen voor een hoger minimumloon.

HOE EERLIJKER HOE DUURZAMER

In Nederland zijn 665.000 huishoudens die te maken hebben met energiearmoede. Mensen die hun verwarming uit laten staan omdat ze bang zijn voor de energierekening. En dat aantal groeit. De SP-gemeenteraadsfractie in Den Haag heeft daarom een 'Actieplan Energiearmoede' gelanceerd.

RICK HOEFSLOOT is fractievertegenwoordiger voor de SP in Den Haag en auteur van het plan. Hij vindt de cijfers schrikbarend: 'Als je in energiearmoede leeft dan betekent het dat je 10 procent of meer van je inkomen kwijt bent aan je energielasten. Nu al leven er in Nederland honderdduizenden huishoudens in die situatie. Er is berekend dat als we niks doen, dit aantal toeneemt tot 1,5 miljoen in 2030. We moeten dus echt nu in actie komen.' Oorzaak is de energietransitie – de overstap naar duurzamer opgewekte energie én minder energieverbruik. Die overstap is noodzakelijk, maar moet volgens de SP mensen niet in de problemen brengen.

Kaarsen als verwarming

Hoefsloot: 'Het gaat echt om schrijnende gevallen. Mensen die de energierekening niet kunnen betalen gebruiken dekens om zichzelf warm te houden, gaan al om acht uur naar bed om het warm te krijgen of steken kaarsen aan als verwarming. En dat in Nederland!'

Verkeerde prioriteiten

Ondanks de grote gevolgen voor het welzijn van mensen is er volgens Hoefsloot maar weinig aandacht voor in de Haagse gemeenteraad: 'Eigenlijk gaat het er hier niet echt over. De wethouder komt alleen met algemene potjes geld waarmee kopers gesubsidieerd hun huis kunnen verduurzamen. Ondertussen wordt de sociale huur helemaal vergeten. Er is geen gericht beleid om die ongelijkheid tegen te gaan. Ze kijken naar de landelijke overheid voor verzach-

tende maatregelen maar daarmee bestrijd je de symptomen, niet het onderliggende probleem. Dat is kortzichtig. Doordat wij ons actieplan tegen energiearmoede hebben ingediend, moeten ze het er wel over hebben.'

Samenhangend plan

Om echt iets te kunnen doen aan energiearmoede, moet je volgens Hoefsloot met een samenhangend pakket aan maatregelen komen: 'Als je echt wat wil bereiken dan moet je in de volle breedte naar het probleem kijken. Energiearmoede loopt namelijk door verschillende beleidsterreinen heen. Duurzaamheid, de woningbouw en de sociale regelingen zijn allemaal onderwerpen waar je mee aan de slag moet. De maatregelen in ons actieplan zijn daar dus ook op gericht.'

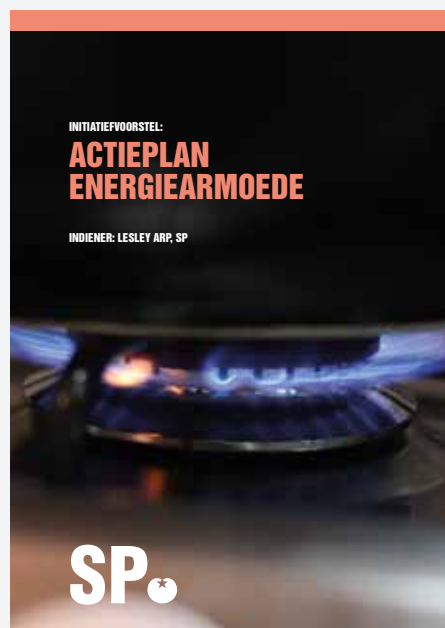
Inwoners profiteren mee

Met de plannen die de SP voorstelt wil de partij ongelijkheid tegengaan, voorkomen dat mensen meer last krijgen van energiearmoede en de SP wil zelfs dat bewoners gaan meeprofiteren. Voor huurders en mensen met weinig geld is daarom extra veel aandacht in het actieplan. Hoefsloot: 'We willen onder andere dat de gemeente collectief energie gaat inkopen voor de minima. Zo kan de gemeente een korting afdwingen waardoor de energierekening omlaag gaat. Daarnaast willen we zoveel mogelijk zonnepanelen leggen op de daken van sociale huurwoningen. Met het oprichten van een energiecoöperatie willen we dat inwoners zelf ook profiteren van de opbrengst.

Uiteindelijk bespaart het de gemeente geld omdat er minder aanspraak wordt gedaan op sociale regelingen.'

Eerst isoleren

Een eerste actie die meteen kan worden uitgevoerd is het isoleren van woningen. Volgens Hoefsloot levert dat een directe besparing op en versnel je daarmee de energietransitie: 'Isoleren is een mooi voorbeeld van een maatregel die het woongenot verbetert, de energierekening verlaagt en ook nog eens de duurzaamheidsdoelen dichtert.'

bij brengt. We willen daarom een wijk-ontwikkelmaatschappij oprichten waarmee we de renovaties van sociale huurwoningen naar voren kunnen halen. Ook voeren we een subsidieregeling in voor woningbezitters met weinig spaargeld.'

De andere rekening

Sommige maatregelen die in het actieplan worden voorgesteld zijn kosteloos, voor andere moet er geld worden geregeld.

Ook hier heeft Hoefsloot ideeën voor opgeschreven: 'Er ligt nog veel geld op de plank door de verkoop van Eneco-aandelen in het verleden. Destijds waren we tegen de verkoop en daarom vinden we nu dat de opbrengst in ieder geval moet worden besteed aan energiemaatregelen. Daarnaast zetten we bestaande duurzaamheidsbudgetten en reserves ook beter in dan het college nu doet. Uiteindelijk zorgt het terugdringen van energiearmoede er

ook voor dat we als gemeente veel geld kunnen besparen. Het verduurzamen van woningen levert bijvoorbeeld veel banen op, wat een positieve invloed heeft op de kosten die we als gemeente maken voor sociale regelingen.'

Eerste stap

In april 2021 wordt het actieplan besproken in de Haagse gemeenteraad. Over hoe het plan door de andere partijen wordt ontvan-

gen is Hoefsloot nog niet zeker: 'We weten dat de coalitiepartijen er eigenlijk niet op zaten te wachten. Maar door ons initiatiefvoorstel moeten ze nu wel met ons het debat aangaan over oplossingen, dat is een goede eerste stap. Nu moeten we ze nog overtuigen om onze ideeën over te nemen.'

Druk vanuit bewoners

Daarom gaat de SP in Den Haag de komende

maanden vooral buiten het stadhuis aan de slag. Hoefsloot: 'Om ervoor te zorgen dat de andere partijen in de raad naar ons luisteren, gaan we druk organiseren van buitenaf. We gaan de wijk in naar de mensen die door energiearmoede worden getroffen om ze te organiseren. Zo laten we aan de raadsleden in het stadhuis zien hoe groot het probleem is en hopelijk werken ze dan eindelijk mee aan echte oplossingen.'

[Lees het hele actieplan energiearmoede op sp.nl/Z5a](https://sp.nl/Z5a)

tekst Xander Topma

foto's Maurits Gemmink

illustratie Len Munnik

TEMPO MAKEN DOOR RECHTVAARDIGHEID

Het is van het Haagse stadhuis nog geen 500 meter lopen naar het gebouw van de Tweede Kamer. Daar heeft SP-Kamerlid Sandra Beckerman al veel voorstellen ingediend om energiearmoede tegen te gaan. Inmiddels ligt er ook een pakket aan voorstellen, ideeën en vragen waar afdelingen zelf mee aan de slag kunnen voor een rechtvaardig klimaatbeleid.

Volgens Beckerman maakt het kabinet op dit moment de verkeerde keuzes: 'De regering komt met allerlei duurzaamheidsmaatregelen maar houdt geen rekening met hoe eerlijk die zijn. De markt strijkt de winsten op en ondertussen blijven gewone mensen met de kosten zitten. Er is zelfs heel lang ontkend dat de energierekeningen zijn gestegen, terwijl dat aantoonbaar wel zo is!'

Energiemarkt heeft gefaald

Voor oplossingen heeft de SP onder andere

onderzoek laten doen door CE Delft. Het onderzoeksbureau rekende uit hoeveel stroom er kan worden opgewekt als alle geschikte daken worden volgelegd met zonnepanelen. De resultaten laten volgens Beckerman zien dat daar nog veel winst is te behalen: 'Als we alle geschikte daken vol leggen met zonnepanelen dan wekken we in ieder geval bijna evenveel energie op als alle huishouden nu samen verbruiken, maar waarschijnlijk nog veel meer. Nu liggen de panelen nog maar op 5 procent van de daken en ondertussen maakt het kabinet het juist minder aantrekkelijk om ze te leggen. Met ons aanvalsplan leggen we al die daken vol.'

Ook wordt er naar voorbeelden in het buitenland gekeken. Beckerman: 'Door druk van onderop hebben de Duitse en Engelse regeringen vastgesteld dat de energiemarkt heeft gefaald en zetten ze nu gemeentelijke energiebedrijven op. Dat zouden we in Nederland ook moeten doen. Met gemeentelijke energievoorzieningen die verantwoordelijk zijn voor het leggen van zonnepanelen en het isoleren van woningen zorgen we voor lagere energierekeningen, meer banen en zeggenschap voor inwoners. Zo halen we de klimaatdoelen wél en gebeurt dat op een eerlijke manier.'

Want, stelt Beckerman, voor de snelheid waarmee Nederland overstapt op duurzame energie is de huidige aanpak niet goed: 'Als we op deze weg doorgaan dan halen we de klimaatdoelen nooit. Dat lukt alleen als we de energietransitie op een rechtvaardige manier inrichten. Dat onderschrijven wetenschappelijke studies en ook onderzoeksbureau TNO in hun onlangs verschenen rapport.'

Groene banen

De SP staat niet alleen in haar kritiek op de huidige werkwijze van het kabinet. Beckerman zoekt daarom de samenwerking op met organisaties en inwoners buiten het

parlement: 'We gaan verder in gesprek met duurzaamheidsorganisaties als Greenpeace, Milieudefensie en Extinction Rebellion. Daarnaast mobiliseren we inwoners om druk te zetten. Dat is ook nodig om de huidige coalitie van richting te laten veranderen. Ze stemmen nog te vaak uit coalitiedwang tegen onze voorstellen.'

Beckerman wil met deze aanpak de echte vervuilers laten betalen om zo de kosten van de energietransitie eerlijker te verdelen: 'Zij moeten een rekening krijgen die past bij hun verbruik. We moeten daarnaast ook eindelijk een keer stoppen met het subsidiëren van fossiele brandstof. Zo zorgen we ervoor dat de rekening terechtkomt waar hij hoort. Ook willen we de verhuurderheffing zo snel mogelijk afschaffen zodat de woningcorporaties genoeg geld hebben om de huizen van huurders te verduurzamen.'

Eén van de belangrijke effecten van de SP-plannen is het ontstaan van veel groene banen, vertelt Beckerman: 'Met ons plan voor het isoleren en verbeteren van woningen zorgen we ten eerste voor betere huizen en een lagere energierekening. Om het uit te kunnen voeren zijn ook ontzettend veel mensen nodig. Met de investeringen die we doen stimuleren we dus de groene economie en ontstaan er heel veel nieuwe banen.'

Lokaal samenwerken

Omdat energiearmoede in heel Nederland een probleem is, roept Beckerman alle SP-afdelingen op om ook op dit onderwerp in actie komen: 'De raadsfractie in Den Haag heeft het goede voorbeeld gegeven. Zoek lokaal de samenwerking op. Mobiliseer mensen die in slechte woningen of in energiearmoede leven en doe dat samen met organisaties die het met ons eens zijn. Samen zorgen we ervoor dat onze plannen worden aangenomen zodat de energietransitie eerlijk wordt voor gewone mensen.'

Liona Taylor Parkins en Rick Hoefsloot

‘NIET GEK DAT MENSEN HET GEWOON NIET MEER BEGRIJPEN’

Een van de mensen die de effecten van energiearmoede om haar heen ziet is Li-ona Taylor Parkins. Ze woont in de wijk Laakkwartier in Den Haag. In de buurt is het soms slecht gesteld met de leefsituatie van mensen. Samen met de SP en andere buurtbewoners kwam ze in actie tegen de hoge energierekeningen waar ze mee kampt.

Angst voor de rekening

Het is soms droevig gesteld bij mensen thuis, vertelt Taylor Parkins: ‘Er zijn burens die hun hele huis verwarmen met kaarsen. Ze branden in de woonkamer, keukens, slaapkamer, echt overal. Sommigen gebruiken zelfs hun cv helemaal niet meer en hebben alleen een elektrisch kacheltje aanstaan. Dat is goedkoper. Met extra dikke

truien proberen ze de kou door te komen. Ze durven de kachel niet aan te zetten uit angst voor de rekening.’

Meer duidelijkheid nodig

Een van de redenen waarom mensen bang zijn voor de energierekening, is volgens Taylor Parkins dat ze niet kunnen overzien wat ze precies moeten betalen: ‘Sinds een paar jaar is er een nieuwe manier van energiekostenberekening. Sindsdien is het heel onoverzichtelijk geworden wat je kwijt bent aan energie. Een deel van de kosten zit bij de huur in maar je betaalt weer apart voor je koude water en dan ook nog apart voor je warme water. Daarnaast betaal je een vast bedrag aan de energieleverancier en daar bovenop komen nog weer belastingen. Er is veel laaggeletterdheid in deze wijk dus het is niet gek dat mensen het gewoon niet meer begrijpen. Meer duidelijkheid zou al veel oplossen.’

Geen peil op te trekken

Een andere oorzaak voor het gebrek aan overzicht is dat mensen niet kunnen zien hoe warm het in hun huis is, zegt Taylor Parkins: ‘Er hangen geen thermostaten in de woningen. Hierdoor heb je geen flauw idee wat de temperatuur in huis is. Je stookt dan wel maar weet niet hoeveel je verbruikt. Er is dan geen peil meer op te trekken wat de eindafrekening is. Als je niet veel te besteden hebt dan kijk je daar dus wel voor uit. Nieuwe bewoners zeggen ook vaak dat ze nog nooit zoveel hebben betaald voor energie.’

Buurt in beweging

Eerder kwam Taylor Parkins al met de SP en buurtgenoten in actie tegen de energiekosten, ondanks dat het organiseren moeizaam gaat: ‘Er is veel wantrouwen bij mensen. Daarnaast duurt het lang om iets te veranderen en dan is het moeilijk om mensen erbij te houden. Je bent afhankelijk van allerlei onderzoeken en instanties. De enige aanpak die kan werken is als je met heel veel mensen praat en goed contact onderhoudt maar dat kost heel veel tijd. Toch is het wel nodig om het probleem op te lossen.’

DRIJVENDE KRACHT

Sinds in Thailand in 2014 het leger (opnieuw) de macht greep, is er verzet van vooral jonge mensen. Helemaal sinds er deze zomer via een onvrij referendum een nieuwe grondwet is aangenomen die de militairen en de monarchie nog meer macht geeft. Nadat de politie waterkanonnen met chemicaliën inzette, beschermde afgelopen maand een aantal demonstranten zich met grote opblaas-badeenden. Zij hadden deze eigenlijk toevallig meegenomen, onder het mom: de enige manier waarop we onze parlementariërs kunnen bereiken, is misschien door badeendjes via de rivier naar het parlamentsgebouw te laten drijven. Inmiddels zijn badeendjes het symbool van pro-democratisch verzet geworden. Ze prijken zelfs op zelfgemaakte bankbiljetten, waar normaal de koning op staat. Niet ongevaarlijk, in het land waar demonstreren toch al een hachelijke zaak is, want op het beledigen van de koning staat maximaal 15 jaar. •

foto's in volgorde

- 1 REUTERS / ANP / Jorge Silva
- 2 STRINGER / ANP / Anadolu Agency
- 3 en 4 EPA / ANP / Diego Azubel
- 5 REUTERS / ANP / Soe Zeya Tun
- 6 ANP / Athit Perawongmetha

> STRIJD VOOR HUISARTSENPOST VENRAY

De SP in Venray voert actie tegen de onbegrijpelijke sluiting van de huisartsenpost (HAP) daar. 2500 handtekeningen waren er al verzameld; met SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven en het comité **Open die HAP** is er een digitale actiebijeenkomst gepland in december. De SP'ers – en de bewoners natuurlijk – kregen op 24 november steun uit de provincie. In Provinciale Staten stemde een zeer ruime meerderheid voor het SP-voorstel om de gedeputeerde op pad te sturen om met de huisartsen in de regio te bespreken hoe de huisartsenzorg de hele week bereikbaar te houden. De PVV-gedeputeerde vond het niks, maar hij zal met frisse tegenzin aan de slag moeten. De boodschap was duidelijk: **regelen die HAP!**

> 'MAAK OPENBAAR VERVOER PUBLIEK'

SP-Kamerleden Lilian Marijnissen en Cem Laçin pleiten ervoor om het openbaar vervoer weer publiek te maken. "Ons openbaar vervoer moet mensen van A naar B brengen, zo goedkoop, veilig en milieuvriendelijk mogelijk. De markt heeft laten zien dit niet te kunnen omdat zij alleen geïnteresseerd zijn in winstgevendheid", schrijven zij in een opinie. De gevolgen van 20 jaar marktwerking in het ov? "Het openbaar vervoer in de regio is verschaald, concludeert de ov-ombudsman. Hele gebieden hebben geen goed openbaar vervoer meer. Haltes verdwijnen, lijnen worden opgeheven, ingekort of samengevoegd, en veel busdiensten zijn alleen nog maar op afroep beschikbaar." Verschraling heeft gevolgen voor het milieu: "Want daar waar het openbaar

vervoer een slecht alternatief is worden mensen de auto ingejaagd. Zo wordt de exploitatie van het openbaar vervoer in deze regio's nog onaantrekkelijker voor commerciële vervoersbedrijven. Dat is slecht voor mens en milieu."

De SP'ers pleiten er daarom voor dat provincies, "net als de gemeenten Amsterdam (GVB), Rotterdam (RET) en Den Haag (HTM), hun eigen vervoersbedrijven kunnen oprichten en daar het openbaar vervoer onderhands aan gunnen. De NS blijft in publieke handen en het streekvervoer komt in handen van provinciale of gemeentelijke vervoersbedrijven."

Deze opinie van Marijnissen en Laçin is hier terug te lezen: sp.nl/Z5K

> 'GEEN SMOESJES MEER'

NOG MEER STEUN VOOR EERLIJKE BELONING VOOR DE ZORG

Er moet een structureel betere financiële waardering komen voor de Nederlandse zorgverleners. De Eerste Kamer nam begin november een voorstel van Tiny Kox, SP-fractievoorzitter daar, met ruime meerderheid aan. Een week eerder werd ook een motie aangenomen in de Tweede Kamer voor structureel betere waardering voor zorgverleners. De coalitiepartijen liggen dwars, maar Kox zegt: 'Smoesjes kunnen nu niet meer.' De steun in beide parlementen sluit volgens de senator 'helemaal aan bij de grote steun in de samenleving om onze zorgverleners niet alleen applaus te geven maar ook een structureel betere beloning, voor al het werk in deze coronatijd. Nu beide Kamers dit willen, en in moties hebben vastgelegd, hoort de regering de wens van onze volksvertegenwoordiging te respecteren.'

De SP voert actie met zorgverleners en met iedereen die wil helpen. Al meer dan 130.000 mensen tekenden de steunverklaring.

Kijk op doemee.sp.nl/zorg

Op de SP-website is een vraag-antwoord-pagina gemaakt: 8 vragen over de zorgsalarissen. Daar kunt u de voors en tegens rustig bekijken. Kijk op sp.nl/Z5D

LINKSVOOR **VERTROUWEN EN OVERGAVE**

Als je Lenka Pitřmanova (46) belt, neemt ze op met 'Shraddha'. Even verwarring, maar de voorzitter van de SP-afdeling Raalte is het gewend. In Tsjechoslowakije geboren, vertrok ze als rusteloze 27-jarige naar Nederland. Ze kwam terecht in Overijssel. Ze is snel verveeld, zegt ze. Al lijkt er weinig tijd voor verveling als je SP-vrijwilligerswerk doet naast een zware baan in de psychiatrie.

tekst Diederik Olders
foto Karen Veldkamp

› **Je werkt in de geestelijke gezondheidszorg?**

'Ja, ik ben verpleegkundige en doe vooral opname van mensen in een acute crisis. Ik ben het eerste contact als we een melding krijgen van bijvoorbeeld iemand die ernstig psychotisch is.'

› **Zwaar werk, lijkt me. Dus je had nog wel wat energie over om voorzitter van een SP-afdeling te worden...**

'Tja. Ik ben nu anderhalf jaar voorzitter – je wilt je steentje bijdragen als je gelooft in een betere wereld. De strijd van de SP, samen met mensen, is me uit het hart gegrepen. We zijn een kleine SP-afdeling in een rechtse gemeente. Jammer genoeg verloren we bij de laatste verkiezingen onze raadszetel. Achteraf gezien pakte dat goed uit, nu kunnen we opbouwen en bezinnen.'

› **Hoe ontspan je?**

'Ik ben echt een natuurmens. Ik woon in Raalte, hè. Hoewel je zo in Zwolle, Deventer

of zelfs Amsterdam bent, zit je toch een beetje verstopt. In de natuur. Raalte ligt aan de voet van de Sallandse Heuvelrug, waar ik graag ga mountainbiken en wandelen. Veel sporten dus. Met mijn heftige werk is het heel belangrijk om te herstellen. Dat doe ik het beste met mensen om me heen. Praten, koken en eten met vriendinnen. Lekker mediterraan, met weinig maar smaakvolle ingrediënten.'

› **Toch even over die naam. Wat is het nou?**

'Lenka is mijn officiële voornaam, Shraddha is mijn roepnaam. Iedereen noemt me zo. Ik heb die naam aangenomen in een tijd dat ik de wereld vijandig vond; Shraddha is Sanskriet voor vertrouwen en overgave. Het vertrouwen in de wereld en de mensen is er nu, de naam blijft.' •

REDDENDE ENGEL

Voor veel mensen uit corona-risicogroepen dreigt een eenzame kerst. Een Braziliaans verpleeghuis bedacht een creatief reddingsplan. In een speciale 'knuffeltunnel' kunnen de bewoners, die er al sinds maart in lockdown zitten, nu toch bezoek ontvangen en omhelzen. Een hele opluchting voor de 100-jarige Alzira Silva, op de foto eindelijk weer herenigd met haar dochter. Gelukkig wordt het langzaam duidelijker welke beperkingen de verspreiding van het virus het beste remmen. Nog even volhouden dus.

foto: Politiken/Panos/ANP/Mads Nissen ©

Huurverhogers

Waarom huurverhogingen? Zou het niet rechtvaardiger zijn om weer terug te gaan naar het oude systeem van een derde deel van inkomsten? Vroeger werd rekening gehouden met je inkomsten. In 1979 had ik een inkomen van f 800,- en betaalde f 240 aan huur. Nog even en ik ga de HELFT van mijn inkomen kwijt zijn aan huur! Hier bijgevoegd de vraag waarom de inkomstenverschillen zo groot moeten zijn, is het begrijpelijk dat de bevolking steeds bozer wordt. Ik WIL in een regering niet vertegenwoordigd zijn door mensen die ongelijkheid en onrechtvaardigheid in stand houden. Maar zo is de situatie al sinds de Oudheid. En ik zie dat voorlopig nog niet veranderen.

Als alle mensen gelijk zijn, waarom zie ik dan overall ongelijkheid om mij heen? Als wij geloven in een rechtvaardige wereld waarom is er dan zoveel onrechtvaardigheid?

Een kleine groep heeft een grote groep in zijn greep en bespeelt die groep alsof het trekpoppen zijn. Soms verdenk ik die kleine groep ervan dit ook heel erg lollig te vinden. Zo was het in de Oudheid en in de Middeleeuwen. En zo is het anno 2020 nog steeds. Conclusie: mensen zijn ongelijk. Juister gezegd: allemaal anders. Maar willen gelijkwaardig behandeld worden. Maar juist DIT wordt voortdurend tegengewerkt. Want er is een kleine groep die een grote groep in de houdgreep heeft en het wel grappig lijkt te vinden om dit zo in stand te houden. De bazen en bovenbazen zijn intelligente wezens maar ze zijn niet echt slim. Omdat ze totaal niets lijken te snappen van waardigheid of rechtvaardigheid. En Empathie: wat is dat? Dus waarom is er nog steeds zoveel onrechtvaardigheid. Dat zou helemaal niet moeten, anno 2020!

Paula van Roon, Heerlen

**DOORLOPENDE MACTHTIGING
BON OM LID TE WORDEN**

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
* geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

plaats en datum : _____

handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

DUOGRAM

Opdracht

De SP 'Duogram' Winterpuzzel bestaat uit twee delen: (I) Ruimte-tech (Rt) en (II) Ver weg (Vw). In de **Rt** vindt u ongeveer de helft van de oplossing. Zet de letters die u in de met rode letters aangegeven vakjes van deze puzzel vindt in de overeenkomstige vakjes van de horizontale balk van het **Vw**. De zeven vragen van het **Vw** leveren de overige letters van de Totaaloplossing. Het gedeelte **Rt** betreft 'spin-off' techniek die in eerste instantie voor en/of in de ruimte is ontwikkeld. Het **Vw** betreft mensgemaakte objecten buiten de aarde (veelal niet in geostationaire baan). Punctuatie telt als een vakje. De gehele oplossing is het woord van veertien letters op de horizontale balk van het **Vw**. Wij wensen u een fijne tijd & veel puzzelplezier!

I RUIMTE-TECH (RT)

Horizontaal

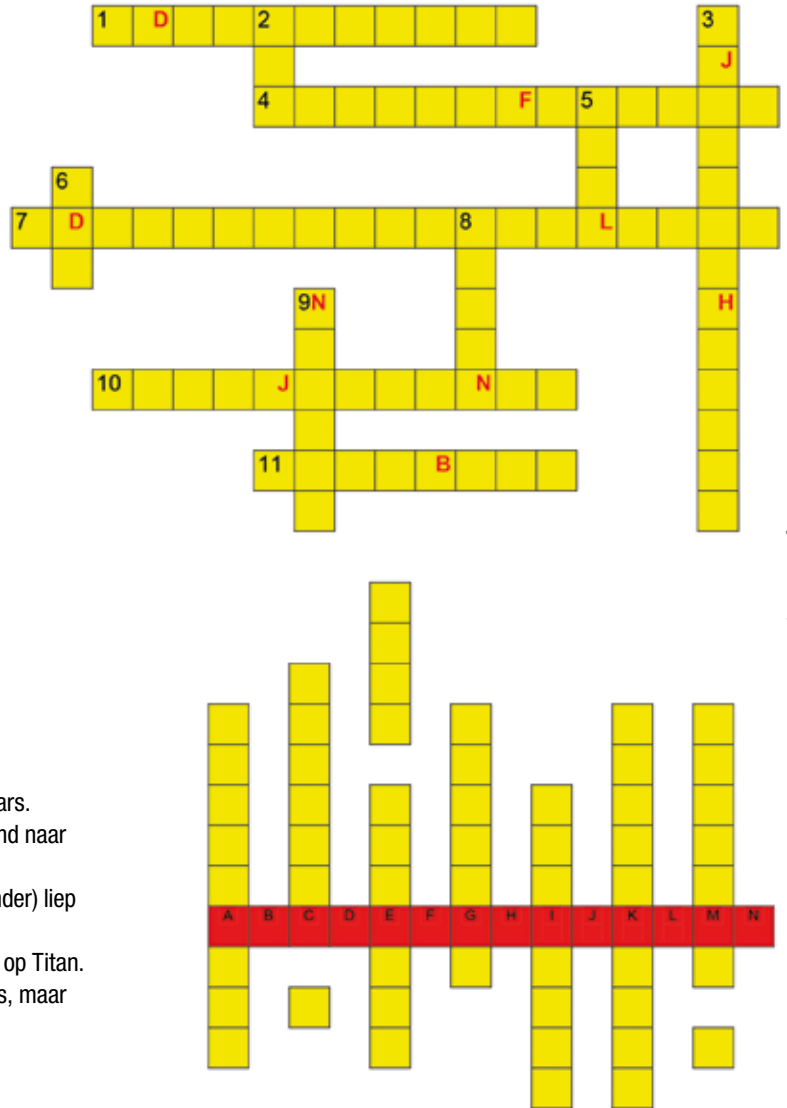
1) Visco-elastisch terug naar originele vorm in 0.5 tot 5 seconden. Slaap zacht. [11] **4)** Met ... schoenen worden diverse klachten en aandoeningen vermeden. [13] **7)** Draagbaar ademluchtsysteem; helm met goudlaagje: zo kan er gespoten worden! [19] **10)** Door het fotovoltaïsch effect wekken velen hiermee nu al hun eigen energie op. [12] **11)** De vreugdevolle besturing van uw PC is afgeleid van o.a. de Space Shuttle. [8]

Verticaal

2) (Amerikaanse) Satellietnavigatie in 3 letters. Voorloper van Galileo. [3, afk.] **3)** Goudkleurig aan de ene, zilverkleurig aan de andere kant. Op Mylar-folie gebaseerde plasticfolie nu in elke EHBO-kit! [13] **5)** Dit acroniem verwijst naar het implantaat (met door NASA-&-Johns Hopkins ontwikkelde minipomp) dat door diabetici gebruikt kan worden om meer mobiel te kunnen zijn. [4, afk.] **6)** Bij het verwerken en verbeteren van digitale beelden droeg ook NASA een steentje bij. Wij kennen de techniek vooral uit ziekenhuizen. Beter als je niet claustrofobisch bent. [3, afk.] **8)** In de ruimte kun je er micrometeorieten mee afweren. In de keuken is de combinatie van teflon & aluminium pan-klaar! [5] **9)** Wat we nu op schoot of tafel leggen was in 1979 'The Grid Compass', door NASA in het Space Shuttle programma gebruikt vanwege het lage gewicht (in vergelijking met andere systemen). [6]

II VER WEG (VW)

- A** Rover ter grootte van een auto is niet kapot te krijgen, ook niet op Mars.
- C** Eerste landing op de maan door onbemande Chinese missie, genoemd naar Godin van de Maan.
- E** Samenwerkingsverband onder leiding van ESA. Met de Beagle-2 (lander) liep het slecht af.
- G** Eerst een stukje meeliften met de Cassini, en dan maar eens landen op Titan.
- I** De Japanse 'Ochtendgloren' kwam in 2010 niet in een baan om Venus, maar in 2015 lukte het alsnog.
- K** 'Mars-schip' is Hindi voor de eerste Indiase ruimtesonde, naar Mars.
- M** Het verst van de Aarde verwijderde, door mensen gemaakte object.

Henry en Lucas, © FLW 2020

OPLOSSING CRYPTOGRAM

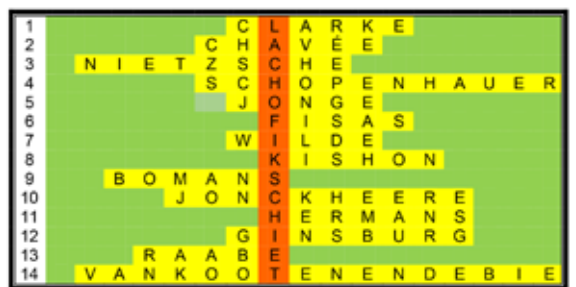
Horizontaal

3) Bioboer 7) Verkoopstunt 9) Valpartij 10) Meesterwerken 12) Dood 15) Insult
17) Slagregen 20) Schoondochter 21) Dwarsligger 22) Doodliggen.

Verticaal

1) Uitsmijter 2) Feitenonderzoek 4) Bouwvak 5) Geladen 6) Voorpret 8) Kapitaalvoorraad
11) Bosgod 13) Kit 14) AA 16) Space Wagon 18) Lunchgerecht 19) Knalfuif.

OPLOSSING CITATENRAADSEL Lach of ik schiet

De winnaar van de novemberpuzzel 2020 is J.K. Plantinga uit Zevenaar.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 6 januari naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigineerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

